



Samhällsbyggnadsnämnden

# Verksamhetsplan med budget 2017

# Innehållsförteckning

1 Nämndens uppdrag .....	3
2 Sammanfattning .....	4
3 Visionen - Lätt att leva .....	5
4 Inriktningsdokument .....	7
5 Strategiska målsättningar .....	10
6 Basverksamhet .....	18
7 Ekonomisk sammanfattning .....	22
8 Personal .....	24
9 Fastställsedatum.....	25

# 1 Nämndens uppdrag

## Plan och byggområdet

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet enligt plan- och bygglagen samt övriga uppgifter som enligt annan lag skall fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet. Huvuduppgifterna är bygglovsgivning, detaljplanering och kommunens kartverk.

Ansvaret för översiktliga planering och beslut om upprättande av planprogram och detaljplaner åvilar dock kommunstyrelsen. För detaljplaner som upprättas med enkelt planförfarande, samt detaljplaner som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt (PBL (2010:900) 5 kap § 27) och överensstämmer med översiktsplanen delegeras antagandebeslutet till samhällsbyggnadsnämnden. Beslutanderätten i dessa planfrågor innefattar även beslut om planbesked.

## Färdtjänst

Nämnden ansvarar för individuella beslut om rätt till färdtjänst inklusive riksfärdtjänsten enligt lagen om färdtjänst, lagen om riksfärdtjänst och utifrån av fullmäktige fastställda regler.

## Bostadsanpassningsbidrag

Nämnden ansvarar för individuella beslut om bostadsanpassning samt parkeringsstillstånd för rörelsehindrade.

## Miljö- och hälsoskydd

Nämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning och/eller samordningsansvar inom livsmedel, hälsoskydd, miljöskydd, avfall, kemikalier, förorenad mark, strålskydd, smittskydd, tobak, naturvård, strandskydd, kalkning, producentansvar och foderkontroll.

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden utövar dock kommunens tillsynsverksamhet avseende försäljning av varor enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om receptfria läkemedel.

Nämnden ansvarar för att pröva frågor som, förutom lag, följer av kommunens renhållningsordning, föreskrifter till skydd för människors hälsa och miljö eller vattenskydds föreskrifter.

Nämnden ansvarar för att upprätta förslag till åtgärdsprogram och svara för provtagning med anledning av miljö kvalitetsnormer samt EU: s vattendirektiv.

## Vatten och avlopp, renhållning och avfall

Nämnden är kommunens samordnande och verkställande organ för vatten och avloppsverksamhet samt renhållnings- och avfallsverksamhet.

## Gata och park

Nämnden ansvarar för gatu- och parkverksamheten där kommunen har kommunalt huvudmannskap enligt detaljplan.

Nämnden är även trafiknämnd med ansvar för lokala trafikföreskrifter, trafiksäkerhetsfrågor, trafik tillstånd, trafikskyltning och parkeringsövervakning.

## Naturarbetet

Nämnden ansvarar för och samordnar kommunens översiktliga strategiska naturarbete.

## Övriga uppgifter

Nämnden ansvarar vidare för drift och skötsel av kommunens markinnehav, skogsförvaltningen, kommunens odlingslotter samt samordning av bredbandsutbyggnad och stöd till bredbandsföreningar.

Nämnden ska särskilt samverka med kommunstyrelsen i samhällsbyggnadsfrågor.

## 2 Sammanfattning

### Kunder/Brukare

Befolkningstillväxten är viktig för att få en fortsatt god kvalitet i och omfattning av välfärdstjänsterna och ska därför prioriteras. Arbetet med att göra Ale till en än mer attraktiv kommun för såväl boende som näringsliv ska fortsätta att utvecklas.

Befintliga medborgare ska ges ökad möjlighet att göra boendekarriär inom kommunen.

Satsningar på infrastruktur är en viktig del i tillväxtarbetet genom bland annat utbyggnad av gång- och cykelvägar.

### Processer

Översynen av sektorns arbetsprocesser fortsätter för att få effektivare processer och bland annat minska ledtiderna från ansökan/förfrågan till beslut/svar. Att samordna planer, behövliga utredningar och skapa en tydlighet gentemot kunder och invånare förväntas underlätta tillväxten.

### Resurser

Engagerad och kompetent personal är den viktigaste resursen sektorn har. Den tillväxtfas kommunen befinner sig i medför mer arbete med i princip samma arbetsstyrka, vilket kommer innebära att behövs insatser för att behålla nuvarande personal. Marknadskonkurrensen är dock hög inom flertalet områden vilket gör att det är svårt eller mycket svårt att rekrytera vissa personalkategorier. Fortsatt arbete med kommunens varumärke är därför högt prioriterat.

### Ekonomi

Tillväxt är nödvändigt för en bra balans i befolkningssammansättningen. Med inflyttning och ökat kvarboende av personer i yrkesverksam ålder ökar skatteintäkterna, vilket förbättrar förutsättningarna för en fortsatt god kvalitet av välfärdstjänsterna.

Kommunen har stora värden i såväl gatu- och belysningsanläggningar som va-anläggningar vilka ska bevaras genom planerat underhåll och teknisk förnyelse.

### 3 Visionen - Lätt att leva

För att åstadkomma en förändring måste man veta i vilken riktning man ska gå. I Ale bedrevs under 2012 ett arbete som resulterade i visionen "Ale – Lätt att leva" Visionens syfte är att utmana hela organisationen att arbeta mot gemensamma långsiktiga mål. När 1 900 medarbetare arbetar i samma riktning skapar detta en stark kraft. En vision kan gärna vara djärv och den ska skapa engagemang. Visionen ska också vara lätt att kommunicera vilket leder till att alla kan ta till sig innebörden och omsätta orden till handling. Visionen har som måltidpunkt 2025.

#### Verksamhetsplanen 2017 utgår från Ales vision.

I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Det centrala läget i Götaälvdalen med närhet till Göteborgs storstadspuls är en tillgång. I Ale antar vi utmaningar med lust och energi. Vi underlättar vardagen, förädlar vår service och värnar den gemensamma livsmiljön. I Ale inspireras vi att följa våra drömmar och här är det lätt att leva.

#### Med visionen följer kommunens uppdrag:

Vi jobbar med glädje och engagemang för våra invånare. Tillsammans ska vi förädla våra tjänster och förenkla människors vardag. Med mod, samarbete och energi skapar vi en levande kommun för både invånare och företagare. Vi ger aleborna livskvalitet och inspiration att förverkliga sina drömmar!

#### Och vår värdegrund:

- Stolthet - Vi utvecklar vårt uppdrag och skapar förtroende i det personliga mötet.
- Omtanke - Vi bemöter alla med öppenhet, tillit och respekt.
- Lust - Vi arbetar med kreativitet, energi och glädje



Visionen används som grund för kommunens lednings- och styrsystem. Visionsbilden bryts ner till strategiska målsättningar som samlas i en strategikarta med tydligt och uttalat ansvar. Strategikartan har 2018 som målpunkt för att knappt halvvägs mot den tilldelade tiden för visionen tydligt flytta fram positionerna. Till varje målsättning kopplas drivande mål som mäts och analyseras regelbundet.

## 4 Inriktningsdokument

### Underlätta människors vardag

Vi vill att Ale kommun ska vara en lättillgänglig organisation där våra invånares behov står i fokus. Våra verksamheter ska vara flexibla i förhållande till olika invånares förutsättningar och ständigt arbeta för att förenkla människors vardag. Planeringen för att samla kommunens administrativa verksamheter i gemensamma lokaler ska fortsätta med målet att nå en tillgänglig, miljö- och resurseffektiv lösning som medverkar till bättre kommunal service för boende och företagare i Ale kommun.

Varje individ som är i behov av samhällets stöd ska bemötas med respekt för människors självbestämmande och integritet. Vårt arbete ska fokusera på att utjämna livschanserna för våra invånare och att bygga ett socialt hållbart Ale. Därför är arbetet med sociala investeringsperspektivet och tidiga/förebyggande insatser av stor vikt. Organisatoriska gränser får inte hindra en helhetssyn på individers situation och behov.

I takt med att vi blir fler måste olika typer av boenden och samhällsfunktioner byggas ut i en takt som motsvarar invånarnas behov. Detta kommer att ställa stora krav på organisationens förmåga att leverera i ökad takt. God kvalitet i våra lagstadgade basverksamheter är en förutsättning för att människor ska trivs med sin vardag.

### Tillväxt

För att kunna bibehålla och utveckla servicen i vår kommun behöver vi bli fler alebor. Vi ser framför oss en betydligt högre tillväxt än vad tidigare prognostiserats. Efter som bostadsbristen är en av våra största utmaningar ökar vi målsättningen till att växa med tre procent årligen. Vi måste därför utöka planberedskapen och resurser för lokalförsörjning. Vi måste även säkerställa att vi når upp till lagkraven gällande behovet av bostäder för nyanlända. Prioriterat är att växa i de centrumnära lägena. Utbyggnaden på landsbygden sker i huvudsak utmed de stora trafikstråken. En förutsättning för att fortsätta utveckla de nära handelsmöjligheterna är att Nödinge och Älvängen blir närmare 10 000 invånare per ort. Detaljplanering behöver därför under några år fokusera på central tillväxt samt på att tillgodose behoven av samhällsfunktioner som förskolor, skolor och boenden för äldre. Samhällsbyggnadsprocessen skall tydliggöras och kommuniceras. Vid resursbrist skall sektor samhällsbyggnad arbeta med externa tjänster som komplement till den traditionella processen för att uppnå önskad tillväxt. Fler boende i centrum ger ett bättre underlag för olika typer av centrumverksamhet och ett bättre utnyttjande av kollektivtrafiken.

Satsningar på infrastruktur är en viktig del i tillväxtarbetet genom bland annat utbyggnad av gång- och cykelvägar. Vägar där mycket barn rör sig skall i första hand prioriteras.

Vid utbyggnad av fibernätet i kommunen skall sektor samhällsbyggnad vara ett stöd till fiberföreningarna. Detta kan bestå av att t.ex. tillhandahålla plats i kommunens kanalisation, där detta är möjligt.

### Offentliga miljöer

Att röra sig utomhus är av stor betydelse för folkhälsan och ger en hög livskvalitet. För att invånarna ska använda parker och grönområden ofta är det viktigt att de ligger på gångavstånd från bostaden, förskolan, skolan eller arbetsplatsen. För att stimulera till rik utevistelse i parker och grönområden vill vi möjliggöra att ny bebyggelse och parkstråk bildar sammanhängande miljöer. Väl integrerad med stadens övriga strukturer kan grönstruktur bidra till attraktivitet, hållbar tillväxt och ökad välfärd. Närheten till grönområden, att avståndet inte är längre än 300 meter från bostäder, skolor och förskolor, är viktigt för att människor ska använda områdena dagligen. Grönområdena utvecklas så att områdena i ökad utsträckning används för rekreation och spännande utevistelser samt för att bidra till utjämning av vattenflöden och som luftrenare och ljuddämpare.

Grönområde syftar till mark som inte är bebyggd eller hårdgjord såsom parker, skog och naturområden. Grönområdet ska vara en grön oas som kan erbjuda vila såväl som möjligheter till aktivitet och lek. Det ska kunna vara en mötesplats men också erbjuda ett varierat växt- och djurliv.

De tätortsnära grönområdena bör vara minst 0,2 ha och ska vara tillgängliga utan att man ska behöva korsa trafikleder, större vattendrag eller ta sig förbi större nivåskillnader.

Lekplatserna för de mindre barnen är viktiga både för lek och som samlingsplats för barnfamiljerna. Under 2017 skall en sammanställning av befintliga lekplatser i kommunen redovisas. Redovisningen skall innehålla standard



samt eventuellt upprustningsbehov. Redovisningen skall även innehålla förslag på nya lekplatser om behov finns.

Trygga och attraktiva offentliga miljöer, välskötta parker, klotterfria miljöer, genomtänkt belysning, städade och omsorgsfullt utformade stadsrum bidrar alla till att skapa trygghet och trivsel, oavsett huvudman. Stor vikt skall läggas på planteringar i publika lägen i våra tätorter.

Alla i våra tätorter ska på ett enkelt och trafiksäkert sätt kunna ta sig till och från skola och kollektivtrafik gåendes eller med cykel.

Vi vill skapa förutsättningar för Aleborna att på ett enkelt sätt kunna nå naturen utan att behöva använda bilen. Därför vill vi skapa nya promenadstråk, ridvägar, vandringsleder och naturstiggar som binder samman bostadsområden med motions- och rekreationsområden.

### **Syssetsättning för alla**

För att komma tillrätta med den höga ungdomsarbetslösheten krävs mer aktiva åtgärder från kommunens sida. Vi vill arbeta med Nollvision för ungdomsarbetslösheten. Vi ska vara ett föredöme när det gäller att erbjuda praktikplatser och olika former av stödanställningar i den kommunala verksamheten. Feriearbetena för alla ungdomar skall fortsätta utvecklas i samverkan med det lokala näringslivet.

Ett gott och nära samarbete mellan företagen, kommunen och samhällets övriga aktörer för arbetsmarknadsfrågor ska ges hög prioritet i Ale. Ales befintliga företag är av stort värde. Vi ska medverka till att öka möjligheterna för dem att utvecklas och växa samtidigt som vi ska arbeta för att attrahera fler företag till vår kommun.

### **Värna livsmiljön**

Vårt ansvar är lokalt men perspektivet är globalt. Ale tar ett aktivt ansvar i det globala arbetet med grön omställning genom vårt klimat- och energiarbete. Målet är att Ale kommun ska bli en kommun som inte är beroende av fossila bränslen. Exempelvis bör solenergiteknik övervägas i större utsträckning.

Vår påverkan på miljön och klimatet ska minimeras. I planer och där kommunen kan påverka genom till exempel exploateringsavtal ska Ale sträva efter minimal klimatpåverkan och attraktiv gestaltning av nya bostäder. I befintliga byggnader skall vi ha ökat fokus på energieffektivisering. Då är det en självklarhet att nybyggda offentliga byggnader byggs med lågenergiteknik eller motsvarande.

I Ale ska det vara lätt att leva klimatsmart; att klara sig utan eller med bara en bil är en vision för framtiden.

Det offentliga rummet, grönytor och offentliga lokaler ska framhävas och skötas. Snyggt och tryggt ska präglade intrycket av vår kommun.

### **Renhållning**

Fastighetsnära insamling av källsorterat hushållsavfall ska införas under mandatperioden. En plan för införande ska tas fram och kostnadsättas.

Ny renhållningsordning tas fram. Insamlingen kan påbörjas efter beslut om ny renhållningsordning.

### **Myndighetsutövning**

Hög kvalitet inom myndighetsverksamheterna till lägsta möjliga kostnad.

Företag och invånare ska vara nöjda med myndighetsutövningen och förstå vilka krav som ställs och varför de ställs.

### **Infrastruktur**

Arbetet med övergång från enskilt till kommunalt huvudmannaskap av allmänna platser skall fortsätta. Ett enhetligt huvudmannaskap inom framförallt tätorterna underlättar för den fortsatta tillväxten.

Planerad gång och cykelbro över Hållsdammsbäcken i Nödinge centrum skall påbörjas under 2017.

Kommunen ska ha en hållbar och säker dricksvattenförsörjning. Vattenkvaliteten skall vara mycket god både på kort och lång sikt.

Kommunens gator och vägbelysning ska vara av god standard. En god standard på gator och belysning är för många trafikanter och medborgare viktig av tillgänglighets-, trafiksäkerhets- och trygghetsfaktor.



En kartläggning av hur fler säkra busshållplatser ska byggas på landsbygden ska tas fram.

Inventering av enskilda avlopp samt krav på åtgärder vid behov skall vara en prioriterad fråga under mandatperioden.

# 5 Strategiska målsättningar

## 5.1 Tillväxt

### Nämndens prioriterade mål:

#### 5.1.1 Trygga och attraktiva offentliga miljöer.

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Invånarnas upplevda trygghet	49	53	63
Trygghet och säkerhet, sammanvägt index från öppna jämförelser	64		64

Måttet invånarnas upplevda trygghet baseras på två undersökningar dels SCBs medborgarundersökning och dels Ale kommuns medborgarpanel. Måttet trygghet och säkerhet utgår från SKL:s öppna jämförelser där ett sammanvägt värde av följande indikatorer görs: Personskador, Utvecklade bränder i byggnad, Anmälda våldsbrott, Anmälda stöld- och tillgreppsbrott. Ett lågt värde indikerar att det sammantaget inträffar lite personskador, utvecklade bränder och brott i förhållande till folkmängden och samhällskostnaden. Utfall för 2016 kommer först i november.

#### Brukare

Välskötta parker, klotterfria miljöer, genomtänkt belysning, städade och omsorgsfullt utformade stadsrum bidrar till att skapa trygghet och trivsel, oavsett huvudman. I applikationen Fixa min Gata kan man anmäla problem i kommunen såsom graffiti, skräp, trasiga gatstenar, belysning som inte fungerar etcetera.

På lång sikt kan stadsplaneringen skapa mer befolkade, tryggare stråk.

#### Processer

Kommunens plan- och (delvis) bygglovsprocesser har setts över för att minska ledtiderna från ansökan till beslut. En kritisk delprocess är samordnad samhällsplanering i form av aktivt exploateringsarbete. Vidare eftersöks tydliga styrdokument.

Att samordna planer, behövliga utredningar och skapa tydlighet gentemot byggare, exploitörer och invånare förväntas underlätta tillväxten.

För att möjliggöra snabbare utbyggnad, och tillväxt, behöver kommunen ha en planberedskap. Det innebär att det i antagna detaljplaner ska finnas byggrätter för bostäder och verksamhetslokaler som ännu inte är utnyttjade. Erfarenhetsmässigt behövs cirka 750 bostäder i plan för att 430 ska byggas i närtid.

#### Ekonomi

Inom given ram samt med beviljade investeringsanslag.

### Nämndens prioriterade mål:

#### 5.1.2 Alla i våra tätorter ska på ett enkelt och säkert sätt kunna ta sig till skola och kollektivtrafik gåendes eller med cykel.

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Antal meter nybyggd gång- och/eller cykelväg till kollektivtrafik	660	800	500
Antal meter nybyggda gång- och/eller cykelvägar till skolor	60	3 000	500
Andel barn som går eller cyklar till skolan			

#### Brukare

För att förbättra trafiksäkerheten till kommunens skolor såväl som till kollektivtrafiken och underlätta för elever, föräldrar och lärare att på ett säkert och enkelt sätt gå och cykla. Mer fysisk aktivitet leder till bättre hälsa.

#### Resurser

Engagerad och kompetent personal som arbetar målmedvetet med planering och genomförande. Ändamålsenlig

och verksamhetsanpassad teknik och samverkan inom förvaltningen är av stor vikt.

## Processer

Tydligt fokus på trafiksäkerhet, folkhälsa och miljö i alla planeringsskedet. I den översiktliga planeringen läggs stort fokus på tydlighet avseende infrastrukturfrågorna. Detta är ett viktigt led i att uppnå målen i kommunens energi- och klimatplan.

## Ekonomi

Inom beslutad investeringsram och genom omfördelning inom ram avseende drift- och underhållskostnader. Även vid exploateringar där samhällsbyggnad inte bekostar investeringen ska medel avsättas för drift- och underhåll.

### Nämndens prioriterade mål:

#### 5.1.3 Skapa förutsättningar så att tillväxtmålet om 3 procent uppnås

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Befolkningstillväxten ska årligen vara 3 %.	1,5%	1,4%	3%
Antal ej byggda bostäder i antagna detaljplaner	736	692	750
Antal bostäder i pågående detaljplaner	2 400	3 100	1 000
Antal färdigställda bostäder	278	142	400

## Brukare

En ökad nybyggnadstakt ska ge en, över tid, stabil befolkningstillväxt. Ale ska ha attraktiva och mer varierade boenden för alla åldrar, nära kollektivtrafik och befintliga huvudstråk. En komplettering av de boendeformer som idag saknas skapar förutsättningar för en jämnare demografisk profil. Befolkningstillväxten ska ge förutsättningar för att behålla och hållbart utveckla samhällsservice som skolor, kollektivtrafik, handel och föreningsliv. En befolkningsökning på 3 % motsvarar i storleksordningen 400 nya bostäder.

## Resurser

Viktigast är engagerad och kompetent personal som kan arbeta med ändamålsenlig teknik. Inriktningen på arbetet kan vara olika olika år, varierat över åren, beroende på läget i planberedskap, faktiskt byggda lägenheter och verksamhetslokaler. När planberedskapen är mycket hög och byggnationen lägre än vi önskar bör ett större fokus ligga på att få exploatörer samt byggare att komma igång med byggnationen. Andra år kan behovet vara större att bibehålla planberedskapen. Plan och bygg bör år med lägre detaljplanebehov (dvs år då fler detaljplaner inte prioriteras av kommunstyrelsen eller samhällsbyggnadsnämnden) ägna tid till strategiska planer, fördjupade översiktsplaner samt styrdokument inom Alemanualen. Arbetet med exploatörer drivs av mark- och exploateringsavdelningen.

## Processer

Kommunens plan- och bygglovsprocesser behöver ses över för att minska ledtiderna från ansökan till beslut. Att samordna planer, behövliga utredningar och skapa tydlighet gentemot byggare, exploatörer samt invånare förväntas underlätta tillväxten.

För att möjliggöra snabbare utbyggnad, och tillväxt, behöver kommunen ha en planberedskap. Det innebär att det i antagna detaljplaner ska finnas byggrätter för bostäder och verksamhetslokaler som ännu inte är utnyttjade. Erfarenhetsmässigt behövs cirka 1000 bostäder i plan för att 400-450 ska byggas i närtid.

## Ekonomi

Tillväxt är nödvändig för en bra balans i befolkningssammansättningen. Med inflyttning av personer i yrkesverksam ålder ökar skatteintäkterna.

Aktiviteter	Beskrivning	Slutdatum
Utveckla Ale drivs som projekt tillsammans med sektor kommun-		2017-12-31

Aktiviteter	Slutdatum
styrelsen	<p><b>Brukare:</b> Många i våra tätorter kommer, över tid, att bli berörda av detta arbete och information sker på ortsutvecklingsmöten samt genom olika former av medborgardialog.</p> <p><b>Resurser:</b> Arbetet leds av mark- och exploateringsavdelningen på sektor kommunstyrelsen. För sektor samhällsbyggnad innebär detta arbete att betydande resurser tillsätts och att flertalet av sektorns verksamheter kommer att vara delaktiga.</p> <p><b>Processer:</b> Arbetet med fördjupade översiktsplaner för Nödinge och Älvängen fortsätter varefter detaljplaner successivt tas fram. Ale behöver utveckla processer för att nå snabbare genomförande för att fler exploatörer ska kunna få tillgång till enkelt byggbar mark.</p> <p><b>Ekonomi:</b> Utvecklingsarbetet i Nödinge och Älvängen finansieras genom, av kommunstyrelsen, avsatta medel för utveckling av våra centralorter.</p>

### Nämndens prioriterade mål:

## 5.1.4 Kommunens gator och vägbelysning ska vara av god standard

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Antal utbytta utdömda belysningsstolpar per 2017			330

*På grund av mättekniska problem har måttet omformulerats till antal utbytta utdömda belysningsstolpar. Under 2016 rubricerades måttet "andel utbytta utdömda belysningsstolpar". Den framtagna femårsplanen innebär att alla (cirka 1660 stycken) utdömda stolpar ska vara utbytta årskiftet 2020/2021. Under 2017 är prognosen att 330 utdömda belysningsstolpar ska bytas ut.*

### Brukare

God standard på gator och belysning är för många trafikanter och medborgare viktig av tillgänglighets-, trafiksäkerhets- och trygghetsskäl.

### Processer

En underhållsplan för kommunens gator och vägbelysning ska tas fram. Riktlinjer för vägbelysning tas fram och beslutas politiskt.

### Ekonomi

Stora investeringar kommer att behöva göras under kommande år för att komma tillrätta framför allt med underhållsskulden på vägbelysningen. För att detta ska kunna utföras så kostnadseffektivt som möjligt, genom en strategisk investeringsplan, behöver riktlinjer för vägbelysning och underhållsplaner vara framtagna.

**Uppdrag:**

5.1.5 Planering av gång- och cykelbro över Hålldammsbäcken i Nödinge skall påbörjas.

**Uppdrag:**

5.1.6 Planberedskapen ska ökas

**Uppdrag:**

5.1.7 Sammanställa kommunens lekplatser och dess status samt ta fram förslag på nya lekplatser om behov finns

## 5.2 Syssetsättning för alla

**Nämndens prioriterade mål:**

### 5.2.1 Anställa arbetslösa ungdomar

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Antal anställda arbetslösa ungdomar	7	2	5

**Brukare**

Samhällsbyggnad ser till att stödja Ales ungdomar att komma ut på arbetsmarknaden. Anställning kan ske i såväl tillsvidareanställning som tidsbegränsad anställning om minst en månad.

Under 2017 ska fem arbetslösa ungdomar ha sysselsatts inom sektorn. Med arbetslös ungdom menas en person som är mellan 18-24 år. Arbetslös anses man vara om man inte studerar eller förvärvsarbetar. Praktikplatser som sträcker sig över en månads tid är också godtagbara inom ramen för målsättningen.

**Resurser**

Beroende på typ av arbetsuppgifter och erfarenhet kan det krävas vissa extra insatser från vår fast anställda personal.

**Processer**

Ett utökat samarbete med arbetsmarknadsenheten och tydliggörande av processen behövs för en smidigare hanteringen av dessa anställningar.

**Uppdrag:**

5.2.2 Erbjuder praktikplatser och olika former av stödanställningar i den kommunala verksamheten

## 5.3 Värna livsmiljö

**Nämndens prioriterade mål:**

5.3.1 Fastighetsnära insamling av källsorterat hushållsavfall ska påbörjas under mandatperioden

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Insamling av matavfall från hushållen sker delvis och ska öka under mandatperioden. 2018 ska andelen matavfall från säck och kär-	26 %	19 %	35 %

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
avfall som återvinns genom biologisk behandling vara 40 %. För 2017 är målvärdet 35 %.			

### Resurser

Införandet kräver extra resurser för såväl utkörning av behållare och insamling, men framförallt krävs resurser för att informera invånarna om de kommande förändringarna så att det kan genomföras så smidigt som möjligt.

### Processer

Parallellt med den politiska processen påbörjas arbetet med att förbereda för insamling av matavfall från enskilda hushåll. Insamlingen kan påbörjas efter beslut om ny renhållningsordning.

### Ekonomi

I taxan tas höjd för att kunna genomföra införandet av matavfallsinsamling.

### Nämndens prioriterade mål:

## 5.3.2 2018 ska arbetet med energi- och klimatplanen vara i fas.

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Andel målsättningar i handlingsplanen som är i fas	44 %	54 %	75 %

### Brukare

Avsikten med energi- och klimatplanen är att skapa en god livsmiljö och driva mot hållbar utveckling för att lösa våra miljöproblem nu och minska belastningen för kommande generationer.

### Processer

Kommunfullmäktige tog 2015 beslut om en reviderad energi- och klimatplan i vilken det finns handlingsplan nedbruten på sektorsnivå för de kommande fyra åren, för att ambitionerna i planen ska uppfyllas. Med utgångspunkt i denna handlingsplan har sektorn tagit fram en genomförandeplan som brutits ned på verksamhetsnivå för att tydliggöra arbetet med målsättningarna i fullmäktiges energi- och klimatplan. Detta ligger till grund för att mäta antalet genomförda målsättningar.

### Ekonomi

Till största delen täcks dessa kostnader av ordinarie ramanslag. Viss finansiering kan ske av medel för strategiska satsningar.

## 5.4 Underlätta människors vardag

### Nämndens prioriterade mål:

## 5.4.1 Hög kvalitet inom myndighetsverksamheterna.

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Andel överklagade ärenden där överprövande myndighet bedömt att beslutet är korrekt.		80,5 %	100 %
Nöjd kund indexet (NKI företag) för myndighetsutövning inom bygg ska öka	78%	78%	79%
Nöjd kund indexet (NKI företag) för myndighetsutövning inom miljö ska öka	60%	65,5%	68%
Nöjd kund index (NKI) för myndighetsutövning (gällande både företag och privatpersoner) inom bygg ska öka	65%	72%	79%

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Nöjd kund index NKI för myndighetsutövning (gällande både företag och privatpersoner) inom miljö ska öka	73%	68%	68%

Mättet som anger antal överklagade ärenden där överprövande myndighet bedömt att beslutet är korrekt ska ge en indikation på att handläggning och myndighetsbeslut sker enligt gällande lagstiftning på ett rättssäkert sätt. Samma mått har inte mätts under 2015 varför utfall för det året saknas.

### Brukare

Företag och invånare ska vara nöjda med myndighetsutövningen och förstå vilka krav som ställs och varför de ställs.

### Processer

För att få en bättre bild av kvaliteten på de beslut som fattas mäts överprövande myndigheters ställningstagande till de överklagade besluten. Detta ska sedan utgöra underlag för utveckling av handläggning och beslutsfattande.

Kontinuerliga insiktsmätningar ska genomföras under året för att kunna arbeta vidare med kvalitet och arbetssätt inom miljö- och hälsoskydd, bygglov samt markupplåtelse. Dessa resultat ska även användas för att arbeta vidare med att skapa en ökad förståelse och kunskap inom förvaltningen för invånare och företagares behov, men också i arbetet med att informera och öka företagare samt invånares kunskap om lagstiftningen.

### Nämndens prioriterade mål:

## 5.4.2 Arbetet med övergång från enskilt till kommunalt huvudmannaskap av allmänna platser fortsätter.

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
X			

### Brukare

Ett enhetligt huvudmannaskap inom framförallt tätorterna, underlättar för medborgarna.

### Resurser

Efter övertagande kommer ytterligare resurser krävas för att drifva och underhålla tillkommande anläggningar. I framtagandet av handlingsplanen har Infrastrukturenheten gjort en genomgång av de volymer som ska övertas. Det handlar om cirka 58 500 meter gator samt 166 hektar grön- och parkytor.

### Processer

Under 2017 kommer arbetet med förberedelser inför kommande övertaganden att fortsätta. Då förutsättningarna och förberedelser är omfattande kommer inget övertagande att ske 2017.

### Ekonomi

Att genomföra övertagandeprocessen medför i sig ökade kostnader för såväl planläggning som eventuella upp-rustningar. När gator successivt övertas kommer det att medföra ökade driftkostnader för kommunen.



## 5.5 Utvecklad invånardialog

### Uppdrag:

5.5.1 Medborgardialog som arbetsverktyg ska införas och vara ett naturligt inslag i våra verksamheter

## 5.6 Målinriktad kompetensförsörjning

### Uppdrag:

5.6.1 Plan för strategisk kompetensförsörjning inom varje sektor

## 5.7 Organisationskulturen

### Nämndens prioriterade mål:

5.7.1 Minskat gap mellan nuvarande och önskvärd kultur i Ale kommun

Aktiviteter		Slutdatum
Minska gapet mellan nuvarande och önskvärd kultur i Ale kommun	<b>Beskrivning</b> Varje avdelning/enhet planerar under året arbete med 2-3 värderingar som leder till att önskvärd läge uppfattas som nuläge i kommunen. <b>Önskad effekt</b> Minska gapet avseende kulturentropin och öka antalet värderingar som överensstämmer.	2017-12-31

### Nämndens prioriterade mål:

5.7.2 Varumärkeslöfte lätt att leva

Aktiviteter		Slutdatum
Bevispunkter - lätt att leva	<b>Beskrivning</b> Varje enhet/avdelning bestämmer minst 3 bevispunkter där arbetet ska visa att enheten lever upp till varumärkeslöftet - lätt att leva.	2017-12-31

## 5.8 Ekonomi för strategisk utveckling

### Nämndens prioriterade mål:

5.8.1 Kommunen ska ha en hållbar och säker va-försörjning

Mått	Utfall 2015	Utfall T2 2016	Målvärde 2017
Klimatanpassning och översvämningssäkerhet			
Hushållning med energi			
Va-anläggningens status			

Ovanstående mått är nya för 2017 varför utfall för föregående år saknas. Utfallet färgkodas i undersökningen, vilket det också kommer att

### Hållbarhetsindex

Ovanstående mått bygger på undersökningen Hållbarhetsindex, som branschorganisationen Svenskt Vatten tagit fram. Denna undersökning syftar till att ge en övergripande bild av va-verksamhetens hållbarhet på kort och lång sikt och fungera som underlag för analyser samt beslut. Verktöget ger en översiktlig analys av de *ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer* som berör kommunens va-verksamhet och belyser således vilka aspekter verksamheten behöver fokusera på. Flera av frågeställningarna bygger på nyckeltal från drift- och ekonomistatistik och beräk-

nas efter dessa tidigare besvarade undersökningar som finns i VASS (Svenskt vatten va-statistiksystem).

Undersökningen sker årligen och redovisas med hjälp av grön, gul eller röd markering för varje frågeställning och inom de olika områden som frågorna fördelas på. Detta redovisas i form av stapeldiagram med 14 huvudparametrar (2015) med ytterligare definition bakom parametrarna. Va-enheten har valt ut tre fokusområden där fokus kommer att ligga på att gå från röd markering till grön på sikt.

**Nämndens prioriterade mål:**

## **5.9 Verksamhetens/enhetens mål**

## 6 Basverksamhet

### 6.1 Verksamhetsmått

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2015	Budget 2016	Budget 2017
Administrationen	Antal överklagande myndighetsbeslut			
Miljö	Andel besökta miljöfarliga verksamheter med årlig avgift, jämfört med tillsynsplanen %	86	100	100
	Andel besökta livsmedelsverksamheter enligt kontrollplanen %	97	100	100
Plan och Bygg	Beslutade lovärenden	384	400	450
	Beslutade ärenden inom bostadsanpassning	103	130	130
	Antagna detaljplaner	3	9	6
	Beslutade ärenden inom färdtjänst	269	300	375
	Beslutade ärenden inom riksfärdtjänst	46	50	10
	Uppstartade detaljplaner	3	3	4
	Antal färdigställda bostäder	278	200	300
	Antal hyresrätter			
	Antal bostadsrätter			
	Antal äganderätter			
Teknik	Uppfyllelse av trafikplanen, meter GC-väg	0	800	500
	Gator m	38 380	38 380	39 650
	Gång- och cykelvägar m	20 251	28 071	24 131
	Kostnad/belysningspunkt/år	557	509	509
	Energiåtervinning genom förbränning av säck och kärlavfall (kg/invånare)	208	208	206
	Andel matavfall från säck och kärlavfall som återvinns genom biologisk behandling (%)	27	30	35
	Insamlad mängd förpackningar och returpapper kg/inv	70	73	75
	Koldioxidutsläpp per insamlat ton säck och kärlavfall (CO2/ton)	12	15	6
	Antal läckor/10 km ledning/år	1,2		1
	Antal avloppsstopp/10 km ledning/år	0,5		1
	Antal meter vattenledning			201 007
	Antal meter avloppsledning			357 499

## 6.2 Beskrivning av basverksamhet

### 6.2.1 Verksamhet Administration

Den administrativa enheten inom Sektor samhällsbyggnad består av nämndsekreterare, registrator, plan- och byggadministratörer, miljöadministratör, ekonomiadministratör. Enheten utgör ett stöd till sektorns samtliga verksamheter och styrs utifrån verksamheternas behov.

### 6.2.2 Verksamhet Miljö

Verksamhet miljö utför kommunens uppgifter då det gäller myndighetsutövning inom Miljöbalkens, Livsmedelslagens och anknytande lagstiftningars områden. Ansvarsområdet är brett och omfattar bland annat kontroll/tillsyn av livsmedelsanläggningar, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, efterbehandling av förorenade områden, kemiska produkter samt avfall och avlopp. Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken/ livsmedelslagen och deras följdlagstiftning. Tillsynsmyndigheten ska därför kontrollera att lagstiftningen, inklusive meddelade villkor, följs. Myndigheten ska också vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse, men även genom rådgivning, information och liknande skapa förutsättningar för att balkens ändamål tillgodoses. Utöver ovanstående ingår handläggning av inkommande ärenden, medverkan i plan- och byggprocessen och miljöövervakning i tillsynsuppdraget. Arbetet finansieras genom avgifter och kommunala medel. Möjligheten till kostnadstäckning via avgifter varierar mycket mellan olika arbetsområden.

Verksamhet miljö ansvarar även för kommunekologuppdraget vilket innefattar både strategiskt arbete och mer praktiska uppgifter. Miljöbalken ställer krav på kompetens för handläggning/tillsyn strandskyddsreglerna, samt för att svara på remisser från andra myndigheter. Motsvarande krav kan läsas in i PBLs krav på att marken ska användas till det den är mest lämplig för. Andra viktiga uppgifter är bl.a. upphandling/bedömning av naturinventeringar, bedömning av lämplig hantering och skötsel av natur och dagvatten vid planläggning, framtagande/revidering av strategiska dokument kopplade till ÖP och FÖP (naturvårdsprogram och grön- och blåstrukturplan) samt medverkan i framtagande av miljömålsprogram och dagvattenpolicy. Kommunekologuppdraget finansieras, förutom statliga medel för kalkning, av kommunala medel. Med det planerings- och bygggläge som nu råder i kommunen har ekologifunktionen utökats då det fanns stor risk att den blev en trång sektor.

### 6.2.3 Verksamhet Plan och Bygg

Plan och Bygg ansvarar för framtagande samt kontinuerligt arbete med kommunens översiktsplan, detaljplaner, bygglovgivning och kartsystem. Sedan 1 april 2016 ingår också färdtjänst, bostadsanpassning samt parkeringstillstånd för rörelsehindrad.

Verksamheten samordnar delar av kommunens kontakter samt remissvar till statliga, regionala och kommunala myndigheter inom samhällsplaneringsområdet. Övervägande del av verksamheten är myndighetsutövning, alltså tvingande lagstyd. Verksamheten beräknas 2017 vara 2/3 taxefinansierat, resten skattefinansierat. Sett till verksamhetens uppdrag borde fördelningen vara 50-50.

#### Bygglövsenheten

Bygglövshanteringen är en myndighetsutövning där tjänstemännen tar de flesta beslut på delegation från nämnden. Principiellt viktiga beslut och alla förslag till avslag tas till nämnden. Ärenden där kommunalt jäv kan misstänkas, hänskjuts till en jävsnämnd. Enligt lag ska en komplett lovansökan behandlas inom 10 veckor och den får taxefinansieras. Råd och stöd till allmänhet samt andra myndigheter får ej vara taxefinansierat.

- Bygglövsprocessen, från prövning av ansökan, nybyggnadskarta, tekniskt samråd för startbesked och samråd för slutbesked pågår tills byggnaden tas i bruk. Antalet bygglov är relativt konstant, men de är större, vilket innebär en 400% ökning av antalet bostäder mellan 2012-2015. Taxeinkomsterna har flerdubblats. De kommer under 2017 att utnyttjas till fler medarbetare och för att ersätta andra enheter som levererar till bygglövsprocessen.

- Kartprocessen består dels av utsättning, mätning, produktion av nybyggnadskartor, dels av uppbyggnad och vidmakthållande av kommunens kartverk. Kartverket har 2/3 användare utanför sektor samhällsbyggnad.
- Färdtjänst och bostadsanpassning är helt skattefinansierade verksamheter. Samhällsbyggnadsnämnden står för alla medel till bostadsanpassningen, medan kommunstyrelsen står för själva resekostnaden i färdtjänsten.

### Planenheten, inklusive översiktlig planering

Planenheten arbetar med skattefinansierat översiktsplanarbete på uppdrag av kommunstyrelsen, och till med taxefinansierad detaljplanering på uppdrag av kommunstyrelsen respektive samhällsbyggnadsnämnden. Enheten arbetar även med framtagande av riktlinjer, remissvar, omvärldsbevakning och kontakter med presumtiva exploaterer.

Arbetet med flera stora detaljplaner fortsätter under 2017, främst i Älvängen och Nödinge-Nol. 3100 byggrätter för bostäder finns i pågående planer (oktober 2016).

Arbetet med en fördjupad översiktsplan för Nödinge respektive Älvängen fortskrider. Nödinge beräknas vara klar under 2017 och under 2019 är förväntas Älvängens plan vara färdigställd.

## 6.2.4 Verksamhet Teknik

### Skattefinansierad verksamhet

Park- och infrastrukturenheternas skattefinansierade verksamheter består huvudsakligen av gator, grönytor, vägbelysning, mark- och skogsskötsel, parkeringsövervakning, trafikreglering, dammreglering och gatuplanering. Utöver detta är verksamhet teknik en viktig länk i samhällsutvecklingen för att bevaka infrastrukturutbyggnaden.

Parkenheten ska till lägsta kostnad bevara och utveckla kommunens parker, andra grönområden och lekplatser samt tomtskötsel för kommunala fastigheter. Infrastrukturenheten ska underhålla gator, gång- och cykelvägar där kommunen är huvudman. Enheten stödjer vägföreningarna i deras roll som väghållare.

Viktiga uppdrag för infrastrukturenheten är bl.a:

- Att sköta kommunens produktiva skog och fastighetsnära naturområden på ett miljöriktigt och kostnadseffektivt sätt. En stor del av marken används idag som rekreations- och strövområde.
- Att sköta kommunens dammreglering och dammsäkerhet, för att uppfylla villkoren i befintliga vattendomar och att uppfylla säkerhetskraven i RIDAS, riktlinjer för dammsäkerhet.
- Att sköta trafiksäkerhetsfrågor och trafikregleringar genom lokala trafikföreskrifter för att åstadkomma en god och säker trafikmiljö. I detta arbete ingår såväl planering som genomförande av trafiksäkerhetsåtgärder.
- Att säkerhetsställa en så god belysningsstandard som möjligt hålls på kommunens vägar och GC-vägar med tanke på befintliga ekonomiska resurser. Man ska dessutom arbeta för att göra detta så energisnålt som möjligt.
- Att bedriva en parkeringsövervakning inom kommunen så att en god trafiksäkerhet och framkomlighet upprätthålls.
- Att medverka i kommunens plan- och exploateringsarbete. Enheten ska även delta i kommunens arbete med framtagande av strategier, program och liknande.
- Att utföra uppdrag utifrån andra behovsnämnder avseende åtgärder i framför allt gatu- och naturområden. I detta ingår bland annat utbyggnad av busshållplatser och övriga kollektivtrafikåtgärder.
- Att vara samordnande och verkställande avseende genomförande av utbyggnad av infrastruktur och allmän plats i och i anslutning till nya exploateringsområden.

Under 2017 fortsätter arbetet med genomförandet av ändrat väghållaransvar i Ale kommuns tätorter. Även arbetet med att byta ut utjänta belysningspunkter intensifieras.

## Affärsverksamhet VA

Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens samordnande och verkställande organ för vatten- och avloppsverksamhet. Va-enheten ansvarar för vatten- och avloppsverksamheten samt drift och underhåll av vatten- och avloppsanläggningar. I uppdraget ingår att upprätta och tillämpa allmänna bestämmelser för brukande av kommunens vatten- och avloppsanläggningar.

Inom ansvarsområdet har va-enheten att följa va-lagen, miljöbalken och livsmedelslagen. Renvatten ska tillhandahållas som uppfyller livsmedelsverkets krav och spillvatten ska omhändertas på ett miljömässigt bra sätt.

Under 2017 kommer det långsiktigt strategiska arbetet med förnyelse av ledningsnätet att fortsätta. Detta för att bibehålla robustheten i nätet och för att beta av underhållsskulden i en långsiktigt hållbar takt. Enheten har tagit fram en va-strategi och arbetet med en implementering av va-plan kommer att påbörjas under 2017. En ny va-taxa konstruktion tas fram under 2017.

Ett pågående långsiktigt arbete är att minimera inläckage av ovidkommande vatten (regn- och dräneringsvatten) till avloppsledningar. Detta utförs genom att hitta och åtgärda felkopplingar och genom att byta ut eller renovera gamla ledningar och brunnar.

Både renvatten och avlopp har ett väl fungerande driftövervakningssystem, där man kan få information om volymer, statistik, driftförhållanden och eventuella störningar. Projektering och upprättande av saneringsplaner, inmätningar till det digitala kartverket samt all debitering till brukarna ingår i VA-enhetens uppgifter. Från och med den 1 januari 2021 har Älvängens reningsverk krav på kväverening vid verket. I stället för utbyggnad av reningsverket kommer en ca 10 km lång överföringsledning byggas mellan Älvängen och Nödinge för vidare avledning till Ryaverket i Göteborg. Utbyggnaden kommer föranleda stora kapitaltjänstkostnader när anläggningen aktiveras i anläggningsregistret vilket kan ske redan 2017 enligt preliminär tidplan. Önskvärt är att kunna bygga va:s resultatfond fram tills dess för att om möjligt begränsa framtida taxehöjningar.

I takt med det ökade byggandet i Ale kommun krävs att va-enheten är involverade i planeringen och utförandefasen för att få till bra va-anläggningar och funktionella materialval. Enheten kommer i större sträckning vara delaktiga i Plan- och byggprocesserna framöver.

## Affärsverksamhet Renhållning

Renhållningsenhetens basverksamheter är:

- Hämtning av hushållsavfall
- Hämtning av återvinningsmaterial
- Drift av återvinningscentral och miljöstationer
- Skötsel av återvinningsstationer
- Administration av slamtömning och uthyrning av container för hushållens grovavfall.

Verksamheten ska till 100 % finansieras med avgifter eller annan ersättning via renhållningstaxan och görs så idag. Det övergripande målet för renhållningen är att minska avfallens mängd och farlighet. Avfallshierarkin handlar om att arbeta förebyggande för att undvika att avfall uppkommer, minska avfallens farlighet, avgifta kretslopp, använda avfall som den resurs det faktiskt är och ta hand om det avfall som inte går att använda eller återvinna på ett säkert sätt. Renhållningens mål handlar också om att på ett så rationellt och kostnadseffektivt sätt som möjligt ta hand om det avfall som uppkommer i Ale kommun. Avfallshanteringen ska beaktas i alla skeden i samhällsplaneringsprocessen.

# 7 Ekonomisk sammanfattning

## 7.1 Resultaträkning

### Resultaträkning

Belopp i tkr	Bokslut 2015	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017
<b>Verksamhetens intäkter</b>				
Bidrag	1 371	1 100	1 155	1 165
Försäljning av varor och verksamhet	2 931	2 530	3 145	2 811
Hyror och arrenden	102 504	18	15	18
Taxor och avgifter	86 202	90 188	91 392	96 937
Övriga intäkter	80 476	10 036	10 115	11 842
<b>Summa intäkter</b>	<b>273 484</b>	<b>103 872</b>	<b>105 822</b>	<b>112 773</b>
<b>Verksamhetens kostnader</b>				
Bidrag och transfereringar	856	1 980	2 300	2 300
Material/köpt verksamhet	57 298	43 600	41 197	42 762
Lokaler	89 589	7 500	7 675	7 770
Personal	62 931	58 491	60 085	65 936
Kapitalkostnader	75 975	18 000	19 298	18 443
Övrigt	35 996	21 000	24 466	25 284
<b>Summa kostnader</b>	<b>322 645</b>	<b>150 571</b>	<b>155 021</b>	<b>162 495</b>
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>49 161</b>	<b>46 699</b>	<b>49 199</b>	<b>49 722</b>
<b>Kommunbidrag</b>	<b>51 823</b>	<b>49 199</b>	<b>49 199</b>	<b>49 722</b>
<b>Årets resultat</b>	<b>2 662</b>	<b>2 500</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Kommunbidraget höjs netto med 523 tkr och består av justering för löneavtal (exkl.kommunals löneavtal), justering för förvaltningsmodell IT samt justering för sänkt internränta och sänkt internhyra.

## 7.2 Ekonomisk sammanställning

Besluts/verksamhetsområden	2016		2017		
	Prognos	Budget	Budget kostnader	Budget intäkter	Total budget
<b>Skattefinansierad verksamhet</b>					
Nämnd och administration	9 882	10 532	14 217	4 448	9 769
Plan och bygg	3 014	5 214	18 944	13 978	4 966
Teknik	25 703	25 153	34 465	8 420	26 045
Miljö	5 573	4 773	9 383	4 265	5 118
Bostadsanpassning & färdtjänst	2 527	3 527	3 824	0	3 824
<b>Affärsverksamhet</b>					
VA	0	0	52 987	52 987	0
Renhållning	0	0	28 675	28 675	0
<b>Totalt</b>	<b>46 699</b>	<b>49 199</b>	<b>162 495</b>	<b>112 773</b>	<b>49 722</b>



## 7.3 Investeringar

### Investeringar Skattefinansierade

Investeringar belopp i tkr	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017
Utbyggnad GC-nät	5 186	5 186	1 500
Utbyte gatubelysning	7 000	5 000	13 000
Utbyte gatubelysning, landsbygd			50
Nytt tänd och släcksystem gatubelysning			500
Utbyggnad busshållplatser/säkra skolvägar	1 310	1 310	500
Utbyggnad enligt K2020			1 250
Bredbandsutveckling			300
Åtgärder pga ej utbyggda planer	200	200	200
GC-bro Hålldammsbäcken	0	4 800	2 000
Justering toppbeläggning gator GC	1 200	1 200	1 200
Ändrat huvudmannaskap enskild allmän plats			5 000
Reduceringsfiske Vimmersjön			1 775
Attraktivare älv			100
Fordonsbyte parken			1 100
Årsanslag SBN	3 711	3 950	2 250
Belysning GC Starrkärrsvägen	2 000	2 000	
Åtgärdsvalsstudier TRV	500	500	
Medfinansiering GC-nät statlig väg	1 879	1 879	
Bredbandsutveckling	300	300	
Utbyte belysning Skeppl elljusspår	245	100	
Jennylundsfriidrottsanläggning*	100	6 400	
<b>Totalt</b>	<b>23 631</b>	<b>32 825</b>	<b>30 725</b>

\* Investering där samhällsbyggnadsnämnden inte är behovsnämnd

### Investeringar Affärsverksamheten

Investeringar belopp i tkr	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017
VA			
Omställning Reningsverk Älvängen			17 500
Årsanslag VA	21 144	23 015	20 500
Älvängens reningsv omb	170	0	
Grönäs-Älvängen överföringsledningar	9 500	9 500	
Renhållning			
Årsanslag Renhållning	1 051	1 400	400
Fordonsbyte renhållning	1 700	1 600	
<b>Totalt</b>	<b>33 565</b>	<b>35 515</b>	<b>38 400</b>

## 8 Personal

### Analys och kommentar

Rekryteringsläget är fortsatt bekymmersamt och sårbarheten i en liten organisation märks tydligt vid varje avslut och långtidsfrånvaro. Speciellt svårt är det att anställa personer med erfarenhet. Rekrytering sker på en konkurrensutsatt marknad där efterfrågan är hög från såväl konsulter som andra kommuner. Det har gjort att det fortsatt varit relativt långa glapp vid tjänstetillsättningar. I förlängningen riskerar vi därför bland annat att driva upp löneläget inom vissa tjänstekategorier. Varumärkesarbetet är mycket positivt för ökade rekryteringsmöjligheter. Vidare behövs det strategier för att behålla den befintliga personalen.

Sjukfrånvaron inom sektorn är fortsatt låg, vilket är mycket positivt. Arbetet med bra arbetsmiljöförhållanden och att tidigt insätta rehabiliterande åtgärder måste fortsätta under 2017 för att bibehålla fortsatt låga nivåer.

### 8.1 Antal årsarbetare

Årsarbetare	Bokslut/Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017
Månadsavlönade	96,0	96,0	103,0
Timavlönade	1,0	1,0	1,0
<b>Totalt</b>	<b>97,0</b>	<b>97,0</b>	<b>104,0</b>

## 9 Fastställersedatum